

Andrzej LEBIOTKOWSKI

Poznań

Komunikat z badania postaw młodzieży wobec wyborów parlamentarnych 2007 roku na przykładzie uczniów klas trzecich Liceum Ogólnokształcącego w Opalenicy

Wstęp

Postawy są definiowane rozmaicie. W jednym przypadku postawą jest nastawienie wobec ludzi, sytuacji, instytucji lub procesów społecznych. W innym – skłonność do postępowania w określony sposób wobec ludzi i sytuacji¹. W naszym przypadku badaniem objęto postawy młodzieży wobec procesu społecznego, jakim są wybory parlamentarne.

Wszystkie koalicje sejmowe w wolnej Polsce po 1989 roku zaczynały z uśmiechem i obietnicą trwałych rządów, a kończyły rozpadem lub kryzysem najpóźniej w połowie czteroletniej kadencji². Te słowa znalazły potwierdzenie i tym razem, gdy w grę wchodziła koalicja Prawa i Sprawiedliwości oraz Samoobrony RP i Ligi Polskich Rodzin. Jeszcze w czasie, gdy premierem polskiego rządu był Kazimierz Marcinkiewicz, w dniu 5 maja 2006 roku „Rzeczpospolita” donosiła: „Czterej nowi ministrowie mają dziś otrzymać nominacje z rąk Prezydenta Lecha Kaczyńskiego. To efekt zawarcia koalicji rządowej PiS-u z Samoobroną oraz rozłamowcami LPR-u”³. Zdzisław Krasnodębski na łamach tej samej gazety uspokajał: „Oczywiście można obawiać się polityków Samoobrony i niektórych polityków LPR-u. Ochłokracja jakkolwiek może naruszać nasze poczucie smaku, nie jest realnym zagrożeniem”⁴. Potem było już tylko gorzej. Minister Sprawiedliwości nagrał rozmowę kolegi z rządu. Światło dzienne

¹ *Słownik socjologii i nauk społecznych*, red. G. Marshall, s. 245.

² G. Kostrzewa-Zorbas, *Koniec ery koalicji*, „Newsweek Polska” z 11.11.2007.

³ Cyt. za: P. Śmiłowicz, J. Bielecki, *Pierwszy dzień Leppera*, „Rzeczpospolita” z 5.05.2006.

⁴ Cyt. za: Z. Krasnodębski, *Wysoka cena obowiązku*, „Rzeczpospolita” z 12.04.2007.

ujrzała seksafera. Każdy dzień trwania koalicji przynosił coraz to bardziej pikantne rewelacje. Mnożyły się afery prawdziwe i domniemane.

Od 14 lipca 2006 roku nowym szefem rządu został Jarosław Kaczyński. Ta zmiana nie spowodowała przejrzystości i przewidywalności w polskiej polityce. Od czasu do czasu pojawiały się głosy z różnych stron politycznej sceny o konieczności przeprowadzenia przedterminowych wyborów parlamentarnych. Także premier Kaczyński sięgał po ów wyborczy straszak. W dniu 9 lipca 2007 roku, w związku z podejrzeniem korupcji w ministerstwie rolnictwa, zdymisjonowany został Andrzej Lepper. Nieco ponad miesiąc później (13 sierpnia) odwołano szefa drugiego ugrupowania koalicyjnego – Romana Giertycha. Koalicja z LPR i Samoobroną wyraźnie się wypaliła. Ona już wcześniej nie miała żadnej mocy pozwalającej na rządzenie. To od dawna była koalicja przetrwania⁵.

Pozostający w mniejszości rząd coraz gorzej radził sobie z rozwiązywaniem problemów i coraz trudniej mu było odierać ataki politycznych przeciwników. W polityce na stałe zagościł chaos. Coraz głośniej dało się słyszeć nawoływania polityków do skrócenia kadencji Sejmu i jak najszybciej powinno się doprowadzić do konstruktywnego wotum nieufności. Po szybkiej zmianie premiera, na czele nowego gabinetu powinien stanąć Donald Tusk lub Władysław Bartoszewski⁶. Przysłowiową kropkę nad „i” postawił Jarosław Kaczyński w wywiadzie dla tygodnika „Wprost”, udzielonym 5 sierpnia 2007 roku. Powiedział wtedy: „Podjąłem decyzję, że najlepszym rozwiązaniem obecnego kryzysu politycznego będą przedterminowe wybory”⁷. Teraz wydarzenia potoczyły się bardzo szybko.

Dnia 7 września 2007 roku ponad 2/3 składu liczbowego Sejmu, działając w zgodzie z art. 98 pkt 3 Konstytucji Rzeczypospolitej⁸, który dopuszcza możliwość skrócenia kadencji – podjęła uchwałę o samorozwiązaniu Parlamentu. Jeszcze tego samego dnia Prezydent RP swoim postanowieniem zarządził nowe wybory do Sejmu i Senatu⁹ na dzień 21 października 2007 roku. W tym dniu rozpoczęła się krótsza niż zwy-

⁵ J. Paradowska, *Przezołgać się w kierunku nieznanym*, „Głos Wielkopolski” z 20.07.2007.

⁶ M. Krzymowski, *Platforma testuje premierów*, „Wprost” z 29.07.2007.

⁷ Cyt. za: D. Kania, M. Dzierżanowski, G. Pawelczyk, *Nie chcemy politycznego cyrku. Wywiad z premierem J. Kaczyńskim*, „Wprost” z 5.08.2007.

⁸ Konstytucja RP z dnia 2 kwietnia 1997 roku (Dz. U. 1997, Nr 78, poz. 483).

⁹ Ordynacja Wyborcza do Sejmu i Senatu (Dz. U. 2001, Nr 46, poz. 499).

czajowo kampania wyborcza. Była to kampania pełna inwektyw, podejrzeń, podsłuchów i nowotworów językowych.

Krótką historia Liceum Ogólnokształcącego w Opalenicy

Opalenica to miasto w powiecie nowotomyskim leżące przy linii kolejowej prowadzącej z Warszawy do Berlina. Zamieszkuje je nieco ponad 9 tys. osób. Swoją siedzibę ma tu Rada Miejska gminy Opalenica. Jest też kilka zakładów przemysłowych, szkoła podstawowa, gimnazjum i Zespół Szkół.

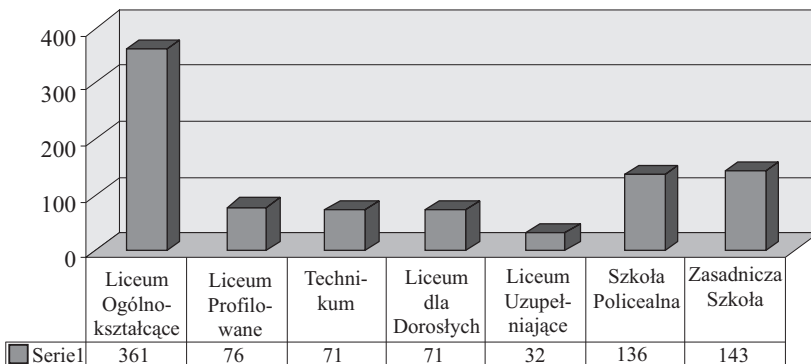
Historia Liceum Ogólnokształcącego jest stosunkowo krótka. Pomysł założenia szkoły średniej zrodził się w Opalenicy w 1991 roku, a już 19 marca 1993 roku kurator oświaty podpisał akt założycielski szkoły. Wówczas też szkoła miała tymczasową siedzibę przy ul. 3 Maja 24. Jednocześnie trwała budowa obecnej siedziby szkoły, która została częściowo oddana do użytku 1 września 1994 roku. Budowa kolejnych skrzydeł budynku była kontynuowana. 19 marca 1997 roku szkole nadano imię Prymasa Tysiąclecia, ks. Kardynała Stefana Wyszyńskiego. Rok później 19 marca 1998 roku miało miejsce uroczyste przekazanie szkole sztandaru. Natomiast 21 stycznia 1997 roku Liceum Ogólnokształcące przekształcono w Zespół Szkół Ogólnokształcących, tworząc przy okazji Zasadniczą Szkołę Zawodową. Od 2001 roku zaczęło funkcjonować także Liceum Wieczorowe, Liceum Zaoczne oraz Policealne Studium Zawodowe, wkrótce także Liceum Profilowane. Obecnie w Zespole Szkół Ogólnokształcących rozpoczęło działalność także Technikum.

Na dzień dzisiejszy w Liceum Ogólnokształcącym uczy się 361 osób. Natomiast w szkołach zaocznych, uzupełniających i policealnych naukę pobiera łącznie 239 osób. W Liceum Profilowanym 76 osób, Technikum 71 osób, Liceum Ogólnokształcącym dla dorosłych 71 osób, Liceum Uzupełniającym na podbudowie szkoły zawodowej 32 osoby, Szkole Policealnej 136 osób, Zasadniczej Szkole Zawodowej 143 osoby. Razem we wszystkich szkołach uczy się 651 osób¹⁰.

Wykres 1 obrazuje ilość osób uczących się w poszczególnych typach szkół należących do Zespołu Szkół Ogólnokształcących w Opalenicy.

¹⁰ Podaję za: www.zs-opalenica oraz z książki uczniów Zespołu Szkół Ogólnokształcących w Opalenicy.

Wykres 1. Liczba uczniów w poszczególnych typach szkół Zespołu Szkół Ogólnokształcących w Opalenicy

Metoda badania i narzędzia badawcze

Termin metoda badawcza oznacza ogólne podejście do badań empirycznych. Przy rozwiązywaniu problemów naukowych istotną rolę odgrywają zastosowane metody badań. Według Aleksandra Kamińskiego metoda badań jest to zespół teoretycznie uzasadnionych zabiegów koncepcyjnych i instrumentalnych obejmujących najogólniej całość postępowania badacza, zmierzającego do rozwijania określonego problemu naukowego¹¹. Metodami badawczymi według Mieczysława Łobodzkiego nazywamy ogólny system reguł dotyczących organizowania określonej działalności badawczej, tj. szeregu operacji poznawczych, kolejności ich zastosowania, jak również specjalnych środków i działań kierowanych z góry na założony cel badawczy¹². Tadeusz Pilch wyróżnia następujące metody badań: eksperyment, monografia, metoda indywidualnych przypadków i sondaż diagnostyczny¹³.

Logicznym ciągiem działań w prowadzonych badaniach jest dokonanie wyboru i opisanie zastosowanych narzędzi badawczych. Narzędziem badacza może być arkusz obserwacyjny, magnetofon, kwestionariusz czy ankieta. Przedstawione powyżej pojęcia „metody” i „narzędzia” zachowują wobec siebie stosunek zakresowy. Metoda jest pojęciem najszerszym i nadrzędnym

¹¹ A. Kamiński, *Metoda, technika, procedura badawcza w pedagogice empirycznej*, Warszawa 1970.

¹² M. Łobodzki, *Metody badań pedagogicznych*, Warszawa 1995, s. 43.

¹³ T. Pilch, *Zasady badań pedagogicznych*, Warszawa 1998, s. 43.

w stosunku do narzędzia badawczego. Przystępując do badań, najpierw należy wybrać określoną metodę, a dopiero potem zdecydować o doborze konkretnej techniki i związanych z nią narzędzi¹⁴. Techniką badań określa się zespół czynności wykorzystywanych przy posługiwaniu się daną metodą.

W przeprowadzonych badaniach postaw młodzieży Liceum Ogólnokształcącego w Opalenicy zastosowano metodę sondażu diagnostycznego. Jak uważa Tadeusz Pilch, badania sondażowe obejmują wszelkiego typu zjawiska społeczne o znaczeniu istotnym dla wychowania, ponadto stany świadomości społecznej, opinii i poglądów określonych zbiorowości, narastania badanych zjawisk, ich tendencji i nasilenia¹⁵.

Badania sondażowe opierają się na badaniu określonej próby reprezentatywnej z populacji generalnej. W przeprowadzonym badaniu z ogólnej populacji uczniów Zespołu Szkół Ogólnokształcących wytypowano młodzież Liceum dziennego klas maturalnych, która w 2007 roku po raz pierwszy może wziąć udział w wyborach parlamentarnych, czyli posiada czynne prawo wyborcze. Dla tego typu metody za najwłaściwsze narzędzie uznano ankietę, którą badani licealiści otrzymali do wypełnienia. Pytania ankietowe były konkretne, typu zamkniętego, zaopatrzone w tzw. kafeterię, czyli zestaw możliwych odpowiedzi¹⁶. Ankieta zawierała krótkie, zwarte pytania i jej wypełnienie nie nastroczało badanym żadnych trudności. Polegało ono na wybraniu przez ankietowanego odpowiedzi przez postawienie znaku przy odpowiednich kafeteriach. Ankieta zawierała pytanie o płeć, miejsce zamieszkania i pochodzenie społeczne. Ponadto pytano również o zamiar uczestnictwa lub absencji w wyborach, o przyczynę ewentualnej absencji wyborczej, o stosunek do partii i polityków oraz preferencje wyborcze – w wypadku deklaracji, że ankietowany weźmie z całą pewnością udział w głosowaniu 21 października 2007 roku. Badanie zostało przeprowadzone 17 października 2007 roku.

Wyniki badania i wnioski

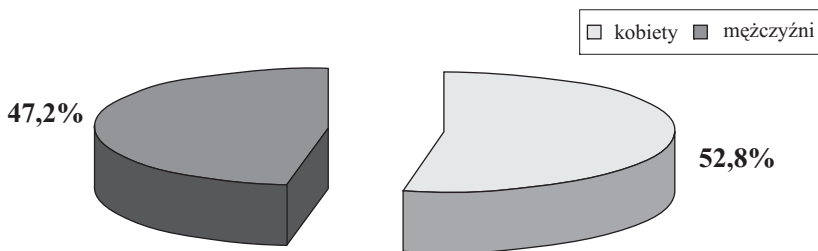
Badaniem objęto 123 osoby, co stanowiło 89,1% uprawnionych do głosowania. W trakcie badania nie stwierdzono ankiet nieważnych. W pomiarze uczestniczyło 65 kobiet i 58 mężczyzn (wykres 2).

¹⁴ Ibidem.

¹⁵ Ibidem, s. 51.

¹⁶ Ibidem, s. 78.

Wykres 2. Udział młodzieży w badaniu według płci

Z grupy osób badanych 11 (8,9%) deklaruowało, że z całą pewnością nie weźmie udziału w głosowaniu 21 października. W skład tej grupy wchodziło 6 kobiet i 5 mężczyzn. Cztery kobiety, które nie wezmą udziału w wyborach, zaznaczyły w ankiecie, że mieszkają na wsi, a dwie – w mieście. Natomiast wszyscy mężczyźni, którzy nie zamierzają uczestniczyć w głosowaniu – pochodzą z miasta.

Analizując pochodzenie społeczne tych osób stwierdzić możemy, że 3 kobiety, które nie pójść głosować pochodzą z rodzin robotniczych i 3 z rodzin chłopskich (rolniczych). Z grupy mężczyzn, deklarujących absencję wyborczą – 3 osoby pochodzą z rodzin inteligenckich i 2 osoby z rodzin robotniczych. Przyczyny absencji wyborczej zestawiono w tabeli 1.

Tabela 1

Przyczyny absencji wyborczej

Wyszczególnienie	Przyczyny absencji wyborczej			Łącznie
	nie lubię polityki	nie mam ochoty głosować	politycy kłamią	
Kobiety	2	3	1	6
Mężczyźni	1	–	4	5
Razem	3	3	5	11

Pozostała jeszcze grupa 11 osób, które w dniu badania nie podjęły decyzji, czy wezmą udział w głosowaniu czy też pozostaną w domu. W skład tej grupy wchodziło 6 kobiet i 5 mężczyzn. Wszystkie kobiety z tej grupy zaznaczyły w ankiecie, że zamieszkują w mieście. Jako swoje pochodzenie społeczne 5 z nich podało robotnicze i 1 inteligenckie. Z grupy mężczyzn wszyscy podali, że mieszkają w mieście i pochodzą z rodzin robotniczych. Przyczyny niezdecydowania respondentów zestawiono w tabeli 2.

Tabela 2

Przyczyny niepodjęcia jeszcze decyzji o udziale w głosowaniu

Wyszczególnienie	Przyczyny niezdecydowania			Łącznie
	niejasne programy partii	kłamstwa polityków	nie lubię polityki i polityków	
Kobiety	4	1	–	5
Mężczyźni	–	2	4	6
Razem	4	3	4	11

Z ankietowanej grupy 123-osobowej pozostało 101 osób, które w trakcie badania zadeklarowały, że z całą pewnością wezmą udział w wyborach parlamentarnych 21 października 2007 roku i mają już sprecyzowane opcje polityczne, które poprą swoim głosem. Ta grupa stanowiła 82,1% badanych. W tej grupie znajdowało się 48 mężczyzn (47,5%) oraz 53 kobiety (52,4%). Podział badanych według miejsca zamieszkania przedstawiono w tabeli 3.

Tabela 3

Podział badanych ze względu na miejsce zamieszkania

Wyszczególnienie	Miasto	Wieś	Łącznie
Kobiety	31	22	53
Mężczyźni	36	12	48
Razem	67	34	101

Natomiast przekrój badanej grupy według pochodzenia społecznego zaprezentowano w tabeli 4.

Tabela 4

Podział badanych ze względu na pochodzenie społeczne i miejsce zamieszkania

Wyszczególnienie	Pochodzenie społeczne				Łącznie
	inteligencje	robotnicze	chłopskie	inne	
Kobiety z miasta	2	21	2	6	31
Kobiety ze wsi	2	6	11	3	22
Mężczyźni z miasta	13	18	3	2	36
Mężczyźni ze wsi	5	5	2	–	12
Razem	22	50	18	11	101

Osoby badane miały wskazać ugrupowanie polityczne, na które chcą w najbliższych wyborach oddać swój głos. Wyniki były następujące:

- 1) Polska Partia Pracy – 0 głosów (0%);
- 2) Samoobrona RP – 0 głosów (0%);
- 3) Partia Kobiet – 2 głosy (1,98%);
- 4) Liga Polskich Rodzin – 4 głosy (3,96%);
- 5) Polskie Stronnictwo Ludowe – 7 głosów (6,93%);
- 6) Prawo i Sprawiedliwość – 11 głosów (10,89%);
- 7) Lewica i Demokraci – 13 głosów (12,87%);
- 8) Platforma Obywatelska – 64 głosy (63,37%).

Z przeprowadzonego badania można wysnuć następujące wnioski:

- 1) na Ligę Polskich Rodzin chcą głosować 3 kobiety ze wsi i jedna z miasta. Na LPR nie zamierza głosować żaden mężczyzna;
- 2) na Prawo i Sprawiedliwość zamierza głos swój oddać 5 kobiet pochodzących ze wsi i jedna pochodząca z miasta. Na tę partię zamierza postawić 3 mężczyzn ze wsi i 2 z miasta;
- 3) na Platformę Obywatelską chce głosować 10 kobiet ze wsi oraz 21 kobiet zamieszkujących w mieście. Spośród badanych mężczyzn na PO zamierza postawić 7 ze wsi i 26 z miasta;
- 4) na Polskie Stronnictwo Ludowe będą głosowały 2 kobiety ze wsi i tyleż samo zamieszkujących w mieście. Natomiast spośród grupy badanych mężczyzn, którzy chcą głosować na PSL, 1 wywodzi się ze wsi i 2 z miasta;
- 5) na Lewicę i Demokratów chcą głosować 2 kobiety ze wsi i 4 mieszkające na terenie miasta oraz 6 mężczyzn, w tym 5 mieszkających w mieście i 1 na wsi;
- 6) na Partię Kobiet zamierzają swój głos oddać 2 kobiety z miasta.

Rozkład preferencji wyborczych ankietowanych ze względu na ich pochodzenie społeczne pokazano w tabelach 5–10.

Tabela 5

Ankietowani deklarujący poparcie dla Ligi Polskich Rodzin

Wyszczególnienie	Pochodzenie społeczne				Łącznie
	inteligencje	robotnicze	chłopskie	inne	
Kobiety ze wsi	–	1	2	–	3
Kobiety z miasta	–	1	–	–	1
Mężczyźni ze wsi	–	–	–	–	–
Mężczyźni z miasta	–	–	–	–	–
Razem	–	2	2	–	4

Tabela 6

Ankietowani deklarujący poparcie dla Prawa i Sprawiedliwości

Wyszczególnienie	Pochodzenie społeczne				Łącznie
	inteligentkie	robotnicze	chłopskie	inne	
Kobiety ze wsi	–	5	–	–	5
Kobiety z miasta	–	1	–	–	1
Mężczyźni ze wsi	–	1	2	–	3
Mężczyźni z miasta	1	–	–	1	2
Razem	1	7	2	1	11

Tabela 7

Badani deklarujący poparcie dla Platformy Obywatelskiej

Wyszczególnienie	Pochodzenie społeczne				Łącznie
	inteligentkie	robotnicze	chłopskie	inne	
Kobiety ze wsi	–	–	7	3	10
Kobiety z miasta	1	17	–	3	21
Mężczyźni ze wsi	3	4	–	–	7
Mężczyźni z miasta	7	16	3	–	26
Razem	11	37	10	6	64

Tabela 8

Badani deklarujący poparcie dla Polskiego Stronnictwa Ludowego

Wyszczególnienie	Pochodzenie społeczne				Łącznie
	inteligentkie	robotnicze	chłopskie	inne	
Kobiety ze wsi	1	–	1	–	2
Kobiety z miasta	1	–	1	–	2
Mężczyźni ze wsi	–	1	–	–	1
Mężczyźni z miasta	–	2	–	–	2
Razem	2	3	2	–	7

Tabela 9

Badani deklarujący poparcie dla Lewicy i Demokratów

Wyszczególnienie	Pochodzenie społeczne				Łącznie
	inteligentkie	robotnicze	chłopskie	inne	
Kobiety ze wsi	1	–	1	–	2
Kobiety z miasta	–	1	1	–	2
Mężczyźni ze wsi	1	–	–	1	2
Mężczyźni z miasta	6	–	–	1	7
Razem	8	1	2	2	13

Tabela 10

Badani deklarujący poparcie dla Partii Kobiet

Wyszczególnienie	Pochodzenie społeczne				Łącznie
	inteligenckie	robotnicze	chłopskie	inne	
Kobiety ze wsi	–	–	–	–	–
Kobiety z miasta	–	1	1	–	2
Mężczyźni ze wsi	–	–	–	–	–
Mężczyźni z miasta	–	–	–	–	–
Razem	–	1	1	–	2

Z przedstawionych wyżej wyników badania można wyciągnąć następujące wnioski:

- 1) Na zdecydowane poparcie młodzieży licealnej w Opalenicy liczyć może Platforma Obywatelska. Na PO chcą głosować 64 osoby (63,37%). PO popierają osoby wywodzące się ze środowisk robotniczych (37 osób, 57,81%). Są wśród nich zarówno kobiety, jak i mężczyźni pochodzący z miasta (33 osoby, 51,56%). Najmniejszym poparciem cieszy się PO w środowiskach osób wywodzących się z rodzin prowadzących własną działalność gospodarczą (6 osób, 9,37%).
- 2) Drugie miejsce w sondażu zajęła Lewica i Demokraci. Program LiD zamierza poprzeć 13 osób (12,87%). Największym poparciem LiD cieszy w środowisku inteligenckim (8 osób, 61,53%). Najczęściej LiD jest popierany przez mężczyzn pochodzących z miasta (6 osób, 46,15%). Partia ta ma najmniejsze poparcie w środowisku osób pochodzących z rodzin robotniczych (1 głos, 7,69%). Natomiast znaczne poparcie LiD posiada wśród kobiet (4 głosy, 30,76%), zarówno mieszkających na wsi, jak i w mieście.
- 3) Prawo i Sprawiedliwość może liczyć na poparcie 11 osób (10,89%). Na PiS zamierzają głosować głównie kobiety zamieszkujące na wsi i wywodzące się z rodzin robotniczych (5 osób, 45,45%). PiS nie znajduje większego uznania u mężczyzn z miasta (2 głosy, 18,18%) i kobiet z miasta (1 głos, 9,09%). Nie może liczyć również na poparcie osób ze środowisk inteligenckich i wywodzących się z rodzin prowadzących własną działalność gospodarczą (po 1 osobie).
- 4) Niewielkie poparcie młodzieży opalenickiego Liceum ma Liga Polskich Rodzin (4 głosy, 3,96%). Na LPR zamierzają głosować tylko kobiety. Trzy z nich pochodzą ze wsi i jedna z miasta. Dwie wywodzą się z rodzin rolniczych, jedna pochodząca ze wsi wywodzi się z rodziny robotniczej, jedna kobieta pochodzi z miasta i wywodzi się także z rodziny robotniczej.

- 5) Na znikome poparcie w wyborach parlamentarnych liczyć może Parta Kobiet. Chęć poparcia tego ugrupowania wyrażają tylko dwie osoby (1,98%). W obu przypadkach są to kobiety pochodzące z miasta. Jedna z nich pochodzi z rodziny robotniczej i jedna z chłopskiej (rolniczej).
- 6) Inne partie, w tym i Samoobrona RP, nie cieszą się uznaniem wśród osób badanych, bowiem nikt nie zamierza poprzeć tej partii w nadchodzących wyborach parlamentarnych.

W chwili, gdy podsumowywano badanie i opracowywano wnioski, poznaliśmy już wyniki wyborów parlamentarnych w Polsce. Wygrała w nich Platforma Obywatelska, która zebrała w całym kraju 41,51% głosów. Na drugim miejscu uplasowało się Prawo i Sprawiedliwość – z 32,11% poparciem wyborców. Lewicy i Demokratom zaufało 13,15% głosujących Polaków, a Polskiemu Stronnictwu Ludowemu udzieliło poparcia 8,91% wyborców.

W Wielkopolsce wyniki były nieco inne. Tu zawsze Platforma Obywatelska cieszyła się dużym poparciem społecznym. Tak było i tym razem. Być może stąd też bardzo dobry wynik, jaki uzyskała Platforma w przeprowadzonym sondażu przedwyborczym. W Wielkopolsce na Platformę Obywatelską głosowało 58,53% wyborców. Na PiS głos swój oddało 21,1% wyborców. W związku z tym Platforma Obywatelska obejmie 19 mandatów poselskich z 40 przypadających na Wielkopolskę oraz 8 z 9 mandatów senatorskich. PiS-owi przypadnie 10 mandatów poselskich i 1 senatorski. Lewica i Demokraci zadowolili się muszą 7 mandatami poselskimi, 4 otrzyma PSL.

Także frekwencja wyborcza w Wielkopolsce była wyższa od średniej krajowej. W Poznaniu wynosiła 69,08% uprawnionych do głosowania. Natomiast w całym okręgu wyborczym – 66,68%.

Wyniki wyborów parlamentarnych w Polsce pozwalają wysnuć następujące wnioski:

- 1) należy stwierdzić, że tzw. „przystawki”, czyli LPR oraz Samoobrona RP nie znalazły uznania w oczach wyborców i w Sejmie nie będą miały swoich reprezentacji. Fakt ten może sprawić, że nie będziemy już świadkami sejmowych pyskówek, uspokoi się scena polityczna i rządy ochłokracji odejdą w niebyt;
- 2) partia, która zajęła drugie miejsce w wyborach, czyli Prawo i Sprawiedliwość, powiększyła swój elektorat, lecz nastąpiła zarazem jego wymiana. Ubyło inteligentów i ludzi młodych. PiS nie ma też zbyt licznych poparcia w wielkich miastach. Wśród elektoratu stałego tej partii są nadal ludzie starsi, gorzej wykształceni, mieszkający na wsi. Ci ludzie nadal wierzą w propagandę „wrogów”, „spisków”, „oligarchów” i „układów”;

- 3) Platformie Obywatelskiej udzieliły swego poparcia osoby wykształcone i ludzie młodzi, którzy szerszą ławą ruszyli do urn wyborczych aniżeli w innych latach. Wybory te stały pod znakiem bezprecedensowej mobilizacji młodego pokolenia. Do urn w sposób bardziej zdecydowany ruszyli także czasowi emigranci zarobkowi;
- 4) Polskie Stronnictwo Ludowe przejęło część elektoratu wiejskiego, który w poprzednich wyborach popierał Samoobronę i osiągnęło dobry wynik wyborczy. Co prawda nie jest on oszołamiący, lecz pozwoli tej partii na uzyskanie kilkudziesięciu (31) mandatów poselskich;
- 5) poniżej oczekiwań i prognoz przedwyborczych wypadła Lewica i Demokraci. Zawiodła z całą pewnością „lokomotywa” wyborcza tej partii – Aleksander Kwaśniewski. Były prezydent zaszkodził zarówno temu ugrupowaniu, jak i własnemu wizerunkowi – zwłaszcza po incydencie z „wirusem filipińskim”. Partia ta ostrzyła sobie apetyty na około 100 miejsc w parlamencie, a osiągnięty rezultat wyborczy wskazuje, że będzie ich połowę mniej (53).
- 6) zwycięska partia, jeśli nie chce być tak potraktowana przez wyborców, jak PiS – nie może popaść w powyborczy tryumfalizm. Musi twardo realizować przedwyborcze obietnice i podejmować często niepopularne decyzje. Przegrane partie będą zwycięzcom patrzeć na ręce i podnosić larum, jeśli ekipa rządząca popełni najmniejszy błąd. Wtedy usłyszymy bardzo głośne „a nie mówiliśmy”, „a nie ostrzegliśmy”.

Wybory w Polsce wygrali ci, którzy nie uważają minionych 18 lat III RP za czas stracony, którzy chcą się czuć Europejczykami i pragną modernizacji kraju. Osoby te wiedzą, że stosunki z sąsiadami powinny być normalne. Owo sąsiedztwo powinno przynosić obopólne korzyści, a nie być przyczynkiem do prowadzenia różnego rodzaju wojenek i stanowić zarzewie nieprzyjaźni czy nienawiści. Czy tak się stanie, zależy od klasy naszych polityków.

Summary

Method of diagnostic poll was applied in the survey of youth attitudes at the Opalenica Senior High School. Out of the overall population of the Comprehensive High School Complex, day students of the last year of senior high school were selected. These were the students who could take part in the parliamentary election for the first time in 2007, that is who enjoyed suffrage rights. The survey was conducted on October 17, 2007.